

Állásfoglalás a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.) 3. § (1) bekezdés g) pontja szerinti „egyéb bankári kötelezettség vállalása” pénzügyi szolgáltatás és a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:205. §-a szerinti teljesítésátvállalás értelmezésével kapcsolatban.

I. A TÉNYÁLLÁS

Egy pénzügyi intézmény az ügyfelével kötött szerződés alapján a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:205. §-a rendelkezéseire tekintettel az ügyfele helyett, saját nevében teljesít fizetést a jogosultak, azaz az ügyfél szállítói részére és az általa történt teljesítést követően a Ptk. 6:57. § (2) bekezdése alapján megillető megtérítési igényét halasztva érvényesíti az ügyféllel szemben, aki a halasztott fizetésre tekintettel kamatot fizet a pénzügyi intézmény részére.

II. A JOGKÉRDÉS

Nincs-e jogszabályi akadálya annak, hogy a pénzügyi intézmény üzletszerűen nyújtson a Ptk. 6:205. §-a szerinti teljesítésátvállalás szolgáltatást a megtérítési igény halasztott megfizetésének kamatfizetés ellenében való biztosításával a Hpt. 3. § (1) bekezdés g) pontja szerinti, „egyéb bankári kötelezettség vállalása” pénzügyi szolgáltatás keretében?

III. AZ IRODA ÁLLÁSPONTJA

A tényállásban ismertetett szolgáltatás különbözik a Ptk. 6:383. § szerinti jogcímen történő kölcsönnyújtástól figyelemmel arra, hogy kölcsönszerződés esetén az ügyfél vagyonába tartozó, a pénzügyi intézménnyel szembeni követelést teljesíti az ügyfél utasításának megfelelően a szállító kezéhez, ami az ügyfél és a szállító közötti jogviszonyban az ügyfél általi teljesítésnek minősül, majd az ügyféltől a kölcsön visszafizetését és a hiteldíj kiegyenlítését követelheti. A teljesítésátvállalás esetén pedig a pénzügyi intézmény a teljesítésátvállalásra kötött szerződés alapján, annak teljesítéseként a szállítónak az ügyféllel szembeni követelését elégítené ki, ami az ügyfél és a szállító közötti jogviszonyban harmadik személy általi teljesítésnek minősül, majd az ügyféltől a kifizetett összeg megtérítését és a halasztott fizetésre tekintettel kamatot követelhet.

Beadványában hivatkozott arra, hogy a 3. § (1) bekezdés g) pontja szerinti „egyéb bankári kötelezettségvállalása” pénzügyi szolgáltatás fogalma vonatkozásában sem a Hpt., sem más jogszabály nem ad iránymutatást. Kitért továbbá arra, hogy az „egyéb bankári kötelezettség vállalása” pénzügyi szolgáltatást a Hpt. a kezességgel és a garanciavállalással együtt tartalmazza és ezekhez képest definiálja.

Az Iroda álláspontja szerint a kezesség és a garancia közös jellemzője, hogy a pénzügyi intézmény az ügyféllel kötött szerződés alapján, az ügyfél nemfizetése kockázatát átvállalva, harmadik személy részére történő fizetési kötelezettséget vállal. Megítélése szerint a teljesítésátvállalás esetében ugyanez történik. A pénzügyi intézmény az ügyféllel kötött szerződés alapján, az ügyfél nemfizetése kockázatát átvállalva, itt is harmadik személy részére történő fizetésre vállal kötelezettséget. Tekintettel arra, hogy a tényállás szerinti konstrukció lényege mögöttes tartalmát tekintve a teljesítésátvállalás esetében azonos a kezesség, illetve garanciavállalással, ezért jutott az Iroda arra a

következtetésre, hogy a felvázolt konstrukció szerinti tevékenység üzletszerű végzése „egyéb bankári kötelezettségvállalásnak” minősül.

IV. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

A tényállásban ismertetett körülmények alapján – egyetértve az Iroda álláspontjával – kizárható a kölcsönnyújtás, mivel a pénzügyi intézmény nem folyósít kölcsönt az ügyfél számára a szállító követelésének kiegyenlítése érdekében, továbbá ehhez kapcsolódóan a Hpt. 3. § (1) bekezdés l) pontja szerinti követelésvásárlási tevékenység sem valósul meg, hiszen nem a szállító és a pénzügyi intézmény között jön létre megállapodás a követelés rendezésének módját illetően, hanem a pénzügyi intézmény és az – eredeti jogügylet kötelezeti pozíciójában lévő – ügyfél állapodnak meg arról, hogy az ügyfél helyett a fizetés esedékességekor a pénzügyi intézmény helytáll a szállító felé.

Az Iroda megállapításával ugyancsak egyetértve kimondható, hogy a jelenlegi jogszabályi rendszer a Hpt. 3. § (1) bekezdése szerinti „egyéb bankári kötelezettség vállalása” tevékenység tényleges tartalma vonatkozásában nem ad egyértelmű definíciót.

A hatályos magyar szabályozás a Hpt. 3. § (1) bekezdés g) pontjában felsorolja a garanciavállalási és kötelezettségvállalási szolgáltatást oly módon, hogy az üzleti élet szereplői számára rendelkezésre álló biztosítékok és termékek közül kizárólag a kezességet és a bankgaranciát nevesítette, míg a többi, jogszabályban jellemzően nem definiált terméket (pl. importokmányos meghitelezés vállalása, exportokmányos meghitelezés igazolása, banki váltókezeség) összefoglaló néven „egyéb bankári kötelezettség vállalásaként” definiálta. Ez utóbbi jogintézmények az MNB jogértelmezési gyakorlata szerint tipikusan az egyéb bankári kötelezettségek közé sorolandók.

Az MNB megítélése szerint a tényállás szerinti konstrukció keretében megvalósuló teljesítésátvállalás egyértelmű tartalmi hasonlóságot mutat az okmányos meghitelezés (akkreditív) szolgáltatással, mivel a pénzügyi intézmény a kötelezett megbízásából vállal kötelezettséget a szállító felé történő teljesítésre, amennyiben a szállító igazolja a pénzügyi intézmény által kibocsátott akkreditívben foglalt feltételek teljesítését. Ez a jogintézmény is pénzfizetési garanciaként szolgál a (jogosult) szállító számára.

Mindezek alapján – a tényállásban közölt információk figyelembevételével – az MNB álláspontja a felvetett jogkérdést illetően megegyezik az Iroda álláspontjával, miszerint a konstrukció szerinti teljesítésátvállalás üzletszerűen a Hpt. 3. § (1) bekezdés g) pontja szerinti „egyéb bankári kötelezettség vállalása” pénzügyi szolgáltatás keretében végezhető.

Budapest, 2019. szeptember ...